

jeden spor, když již nyní je jasno, že právní nárok žalobou uplatňovaný tu je. Ale tento zákonodárný důvod platí také pro opačný případ, když totiž právní nárok v čase žaloby tu byl, avšak v čase rozsudku již ho není, protože v mezičase pominul uplynutím doby, na niž byl vázán. Dlužno tedy onen předpis vyložití rozšiřujícím způsobem, že se vztahuje i na tento případ, pokud se týče dlužno ho naň použití obdobně. Předpis tedy kryje v sobě širší zásadu, že totiž rozhodnouti jest podle bezesporného pokud se týče zjištěného stavu věci, jaký tu jest v čase rozsudku, nehledíc k tomu, jakým byl v čase žaloby. Když se tedy žalobní nárok opírá o to, že žalovaná strana vzdala se vedení exekuce až do 15. října 1925, a jde tedy o žalobu po rozumu §u 36 čís. 3 ex. ř., nemůže po 15. říjnu 1925 žádným způsobem žalobě býti vyhověno, protože by rozsudek prisuzoval žalující straně nárok, jehož podle stavu věci již není, což by bylo protismyslné. To vyjadřuje také sám § 36 čís. 3 ex. ř. řka, že žaloba proti povolení exekuce je přípustna, když vymáhající věřitel zřekl se zavedení exekuce pro dobu ještě zatím neuplynulou. Není tedy žaloba přípustna, t. j. není nároku na zastavení exekuce, když doba, na kterou se vymáhající věřitel exekuce zřekl, již uplynulou jest. To však znamená, že soud nemůže žalobě vyhověti, když třeba sice dříve lhůta ta nebyla uplynulá, avšak v čase rozsudku již uplynulou jest a nároku exekutiva na stavení nebo zastavení exekuce tedy již není. K témuž výsledku dlužno dospěti, když věc nepojme se jako poshovění s exekucí (§ 36 čís. 2 a § 40 ex. ř.), nýbrž jako poshovění nároku, tudíž na straně exekuta jako nárok oposiční zakládající se na skutečnosti nárok vymáhajícího věřitele na plnění stavící dle § 35 ex. ř., neboť i tu je rozhodnou vždy jen skutečnost, že lhůta již uplynula a že tu tedy skutečnosti stavící již není. Měla tedy žaloba, založená na ono tvrzené vzdání se exekuce do 15. října 1925, býti zamítnuta pro uplynutí této lhůty, pro nedostatek nároku, jenž dle žaloby samé v době po tomto dni již byl zanikl. Zda do toho dne nárok opravdu existoval, bylo by bývalo rozhodno jen pro otázku útrat, která však v dovolací stoličce již nenastává, protože otázka útrat netvoří v dovolání samostatný, t. j. od rozhodnutí hlavní věci neodvislý předmět přezkumu (§ 528 c. ř. s.) a také se jako takový v dovolání žalující strany neuplatňuje, ve hlavní věci však se žalující straně nárok i v dovolací stoličce nepřiznává, třeba že z jiných důvodů.

Čís. 5933.

Procesní plná moc nepomíjí tím, že se zastoupená strana stala svéprávnou.

Byl-li zřízen pro spor zástupce, počíná lhůta §u 534 čís. 2 c. ř. s. doručením rozhodnutí zástupci strany.

I ve sporu, k jehož zahájení žalobou má poručník potřebí svolení poručenského soudu (§ 233 obč. zák.), jest poručník oprávněn z vlastní pravomoci ku zřízení právního zástupce a výběru jeho osoby.

Měsíční lhůtu §u 534 čís. 2 c. ř. s. nelze počítati 30 neb 31 dny.

Žalobu o zmatečnost proti rozsudku Nejvyššího soudu, Nejvyšší soud v neveřejném zasedání odmítl pro opožděnost.

D ů v o d y:

Žaloba tvrdí zmatečnost zdejšího rozsudku ve sporu o neplatnost závěti z toho důvodu, že poručník žalobkyně neměl svolení poručenského soudu k vedení sporu, uděleného dle předpisu zákona, to jest prý takového, jež vydáno by bylo po jejím výslechu a písemným vyhotovením, nýbrž že ve spisech poručenských jest jen úřední záznam o svolení. Žaloba žádá prohlášení rozsudku toho za zmatečný, jde tedy o žalobu podle §u 529 čís. 2 c. ř. s. a jest otázkou, zda žaloba o zmatečnost podána ve lhůtě §u 534 čís. 2 c. ř. s. Napadený rozsudek nejvyššího soudu doručen byl zástupci žalobkyně, která nyní o jeho zmatečnost žaluje, Dru. Václavu Š-ovi dne 8. února 1926. Dr. Václav Š. byl pro vedení rozepře, v níž rozsudek ten vyšel, řádně zřízen za jejího procesního zástupce. Tato plná moc nikterak nepominula tím, že žalobkyně nabyla ze sporu dne 27. června 1925 zletilosti, neboť trvání procesní plné moci řídí se dle §u 33 druhý odstavec c. ř. s. předpisy civilního soudního řádu, v tomto však nikde není stanoveno, že by procesní plná moc pomíjela svéprávností strany, ba nepomíjí tak ani dle občanského zákona (§ 1020—1025), naopak stanoví § 35 c. ř. s. výslovně, že procesní plná moc nezaniká změnou v působnosti strany, t. j. ani nastalou nezpůsobilostí ani nastalou způsobilostí, nýbrž je straně pouze vždy volno plnou moc odvolati (§ 35 druhý odstavec, § 36 c. ř. s., 1020 obč. zák.). Doručení k rukám Dra. Václava Š-a je tedy zákonitě a platné, neboť dle §u 93 c. ř. s. právě k jeho rukám se musilo státi. Praví sice § 534 čís. 2 c. ř. s., že v případě §u 529 čís. 2 c. ř. s., t. j. při žalobě o zmatečnost toho druhu, o jaký jde, lhůta jednoho měsíce k podání žaloby zde stanovená běží ode dne, kdy rozhodnutí bylo »straně« doručeno, avšak dle §u 39 c. ř. s. vztahuje se toto ustanovení i na zástupce strany, takže lhůta ta běží ode dne, kdy rozhodnutí doručeno bylo zástupci, tedy ode dne 8. února 1926. Tomu nevádí ani námitka, která se tu namanuje, že, uplatňuje-li žaloba o zmatečnost, že poručník neměl řádného svolení poručenského soudu k vedení sporu (§ 233 obč. zák.), ač ho bylo třeba, že tedy tu je případ §u 1 a 6 c. ř. s. («nedostatek potřebného zvláštního zmocnění k vedení sporu»), nebyl ani Dr. Václav Š. poručníkem za zástupce zřízený řádně zmocněn, že nedostatek zmocnění v osobě poručníkově, jenž neměl řádného povolení soudního, přenáší se i na právního zástupce jím zřízeného. Tato námitka neobstojí, neboť nesluší se směšovatí svolení soudu potřebné poručníkovi a plnou moc poručníka danou právnímu zástupci; máť poručník potřebí souhlasu poručenského soudu jen k vedení sporu, nikoli však ke zřízení právního zástupce a výběru jeho osoby, pročež se mu také uděluje vždy jen ono a nikdy toto, a proto vytýká § 1 a § 6 c. ř. s. jako nedostatek také jen chybné potřebné zmocnění ke sporu, nikoli k zřízení a výběru právního zástupce (advokáta). S tím souvisí, že když poručenec je žalován a vedení sporu nezávisí od poručníkovy vůle, nepotřebuje tento vůbec zmocnění soud-

niho, ačkoli právního zástupce pro vedení sporu vybírá a zřizuje. Třeba tedy šlo o tak důležitý spor, že poručník k jeho zahájení žalobou měl potřebí svolení poručenského soudu dle §u 233 obč. zák., byl přece zřízený jím zástupce Dr. Š. zákonitě a platně zřízen, i když ho zřídil jen poručník z vlastní pravomoci. Obdržel-li však Dr. Š. rozsudek nejvyššího soudu dne 8. února 1926, uplynula měsíční lhůta §u 534 čís. 2 c. ř. s. dne 8. března 1926 a žaloba podaná teprve 24. března 1926 je opozděna. Ostatně i kdyby se lhůta počítala od 21. února 1926, jak žalobkyně sama činí, byla by žaloba rovněž opozděně podána, ježto pak uplynula lhůta dne 21. března 1926 (§ 125 c. ř. s.). Nelze ji totiž počítati 30 neb 31 dny, jak žalobkyně činí. Bylo tedy dle §u 538 c. ř. s. tak uznati, jak se stalo.

Čís. 5934.

Kupoval-li (v srpnu 1923 a v lednu 1924) obchodník za přemrštěnou cenu, věda, že může totéž zboží dostati jinde levněji, nejde vůči němu o využití poměrů vyvolaných válkou (§ 7 zákona o trestání válečné lichvy ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n.).

(Rozh. ze dne 14. dubna 1926, R I 196/26.)

Proti žalobě o kupní cenu za cívky hedvábí dodané v srpnu 1923 a lednu 1924 namítl žalovaný mimo jiné, že požadovaná kupní cena je přemrštěnou ve smyslu §u 7 zákona o trestání válečné lichvy ze dne 17. října 1919, čís. 568 sb. z. a n. a následkem toho kupní smlouva nicotnou. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, přikloniv se k názoru žalovaného. Odvolací soud zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by vyčkaje pravomoci, ji znovu projednal a rozhodl. Nejvyšší soud nevyhověl rekursu.

Důvody:

Neobstojí ani námitka žalované, založená na předpisech o válečné lichvě. Soud první stolice zjistil na základě znaleckého posudku, že ceny, které žalobce účtoval žalované za zboží v srpnu 1923 a v lednu 1924, tedy za sporné dodávky, byly skoro o 100%, pokud se týče o 125% vyšší, než ceny, za něž v té době zboží to bylo lze dostati. Z tohoto zjištění plyne sice, že ceny žalobcem požadované byly přemrštěné, ale jest v něm obsaženo též zjištění další, že v době, o kterou jde, bylo možno jinde toto zboží dostati za cenu levnější. U žalované, která se označuje za protokolovanou firmu a za továrnu obuvi, dlužno beze všeho předpokládati, že má potřebné znalosti spadající do oboru její výroby, tedy též, že věděla, kde a zač dostati zboží, jehož potřebovala pro své výrobky. Ostatně poukazuje sama ve svém dopise ze dne 16. ledna 1924 příl. D na cenu, za kterou konkurence prodává totéž zboží. Když přes to kupovala zboží za vyšší cenu, žalobcem požadovanou, ač věděla, že může totéž zboží dostati jinde za cenu levnější, nemůže býti o tom řeči, že žalobce využil vůči ní poměrů válkou vyvolaných. S tohoto právního